

BRANJE JE PRAVICA VSEH Luka Pavlin

Luka Pavlin (levo)

Foto: Zveza slepih in slabovidnih Slovenije

Ob **mednarodnem dnevu pismenosti** je v ponedeljek, **8. septembra 2025**, v ljubljanskem Cankarjevem domu potekal nacionalni posvet, ki ga je organiziralo **Bralno društvo Slovenije**. Dogodek je v ospredje postavil **osrednjo vlogo branja in opismenjevanja v sodobni družbi**. Posebna pozornost je bila **posvečena priseljencem ter posameznikom z učnimi, senzornimi in intelektualnimi težavami**. Posvet je bil razdeljen na štiri vsebinske sklope. Predavatelji so med drugim spregovorili o **lahkem branju, bralcih s skotopičnim sindromom in dostopnosti branja in knjižnic**. Med odmori si je bilo mogoče ogledati knjige, prilagojene posameznikom z različnimi bralnimi težavami.

Sam sem na posvetu predstavil **Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne**, ki kot specialna knjižnica z nalogami splošnih knjižnic deluje v okviru **Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije**. Svoje **predavanje** sem naslovil z vprašanjem **Kako pa ti bereš?**, ki sem ga zaradi **slabega vida** večkrat slišal. Predstavitve, oblikovane s PowerPointom, nisem uporabil. Želel sem si, da bi bila ta dinamična in dostopna vsem, tudi tistim, ki ne vidijo, zato sem jo zasnoval v obliki pogovora. Pri izvedbi mi je pomagal moj osebni asistent. Z odgovori na vprašanja, ki mi jih je postavljaj, sem **predstavil zgodovino knjižnice, njeno delovanje in storitve danes**.

Iz posveta sem odšel hvaležen za povabilo in izkušnjo nastopanja v tako pomembni ustanovi, kot je Cankarjev dom. Posvet me je utrdil v prepričanju, da je **branje temeljna pravica, ki mora biti dostopna vsem**, ne glede na njihove zmožnosti ali osebne okoliščine. Dogodki, kot je ta, so ključni za ozaveščanje javnosti in utrjevanje pomembnega zavedanja, da moramo kot družba delovati v smeri, kjer bo vsak posameznik dobil priložnost, da **uživa v svetu knjig**.

POSVET O DOLGOTRAJNI OSKRBI

**VABILO NA POSVET
FORUMA F3ŽO
DOLGOTRAJNA OSKRBA**

**30. september 2025
ob 14.00**
Steklena dvorana Lili Novy,
Cankarjev dom, Ljubljana

Organizator:
f3žo
FESTIVAL ZA *tretje*
ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

POTRDITEV UDELEŽBE
do torka,
30. septembra do 11. ure

Potrebujemo pozitiven premik, za katerega smo odgovorni prav vsi!

Foto: f3zo.si

Dolgotrajna oskrba prinaša pravico do samostojnega in dostojnega življenja v starosti

Vabimo vas na **posvet Foruma F3ŽO**, ki bo potekal v času **24. Festivala za tretje življenjsko obdobje**. Posvet bo v torek, **30. septembra 2025, ob 14.00 uri** v Stekleni dvorani Lili Novy v Cankarjevem domu, Ljubljana.

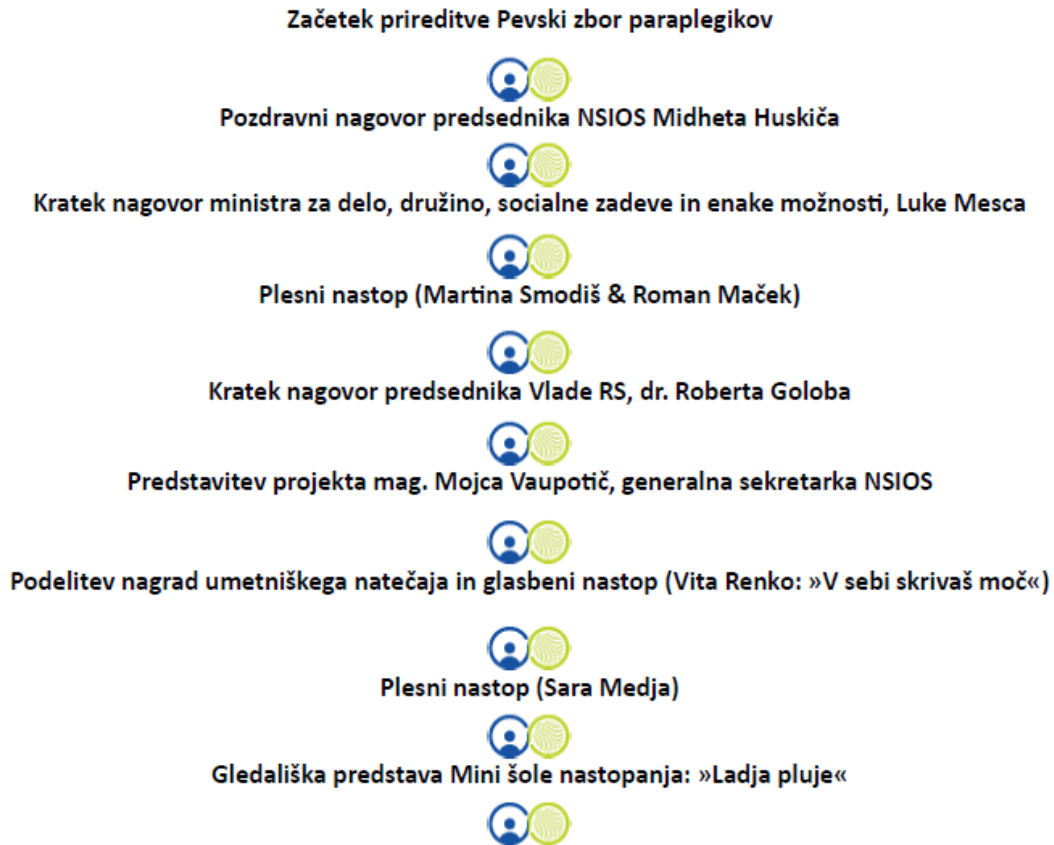
Sodelujoči na posvetu:

- **Vlasta Nussdorfer**, predsednica programskega sveta F3ŽO (moderatorica),
- **Simon Maljevac**, minister za solidarno prihodnost,
- **Matjaž Florjanc Lukan**, vodja vladnega klicnega centra za dolgotrajno oskrbo 114,
- **Sanda Gavranović Mujanović**, vodja področja dolgotrajne oskrbe ZZS,
- **Irena Ilešič Čujovič**, predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije,
- **Marko Slavič**, direktor Doma Danice Vogrinc.

Zakon o dolgotrajni oskrbi prinaša velik korak naprej – k večji varnosti, dostojanstvu in samostojnosti v starosti ali ob bolezni. **Uporabnikom omogoča, da ostanejo v domačem okolju, pri tem pa imajo dostop do celovite podpore** – od socialne pomoči in zdravstvene nege do sodobnih tehnoloških rešitev. **Prednosti tega sistema so jasne:** povezovanje socialnih in zdravstvenih storitev v enoten, dostopen okvir, ki ljudem zagotavlja pomoč, ko jo najbolj potrebujejo. Dolgotrajna oskrba na domu je pomemben družbeni dosežek, ki bo v prihodnje bistveno izboljšal kakovost življenja številnih ljudi in njihovih svojcev.

Zakon o dolgotrajni oskrbi se je začel izvajati, a skoraj vsak odgovor odpira nova vprašanja. O problemih slišimo veliko, **čas je, da se začnemo pogovarjati o rešitvah!** Da sprejmemo in uveljavimo nove pristope, na vsak izziv poiščemo pravo rešitev, jih naslovimo na ustrezne institucije in bdimo nad tem, da se rešitve začnejo izvajati. (vir: **F3ŽO**)

VSESLOVENSKA AKCIJA OZAVEŠČANJA O SOCIALNEM VKLJUČEVANJU INVALIDOV

Po zaključku uradnega dela:

Pogostitev in druženje v preddverju

Ogled potujoče fotografske razstave »Nič drugačno življenje«

Program zaključne predstavitve projekta

Foto: NSIOS

Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije v sodelovanju s partnerji že skoraj dve leti uspešno izvaja evropski projekt **Vseslovenska akcija ozaveščanja o socialnem vključevanju invalidov**, ki je Sloveniji prinesel prepoznavnost doma in v tujini. Projekt, ki se je začel januarja 2024, je razdeljen na dva sklopa: razvoj **Evropske kartice ugodnosti za invalide** in **ozaveščanje družbe** o enakovrednem vključevanju invalidov v vsakdanje življenje.

V okviru projekta so bile dosežene številne pomembne prelomnice:

- posodobitev spletne strani in mobilnih aplikacij (www.invalidska-kartica.si) ter vključitev več kot 80 novih ponudnikov ugodnosti Evropske kartice ugodnosti za invalide,
- preverjanje dostopnosti več kot 100 objektov v sodelovanju z Urbanističnim inštitutom RS,
- usposabljanje za zaposlene na upravnih enotah
- delavnice ozaveščanja »Invalid, to sem jaz« za mlade v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah,
- umetniški natečaj za mlade z več kot 100 prejetimi deli in 10 nagrajenih del,
- potujoča fotografska razstava »Nič drugačno življenje« fotografa Primoža Lavreta na več kot desetih lokacijah po Sloveniji,
- Mini šola nastopanja, kjer so invalidi pod vodstvom Lucije Čirovič in Boštjana Štormana, pripravljali predstavo Ladja pluje, ki bo predstavljena tudi na zaključnem dogodku ter posneli 20 promocijskih filmčkov,
- medijska kampanja z oglasi, podcasti, jumbo plakati in TV-oglasi,
- predstavitve projekta v tujini (Poljska, Španija, Litva, Italija, OZN v New Yorku), kjer je Slovenija izstopala kot prva država, ki je kartici dodala novo dimenzijo.

Zaključek projekta bo **2. oktobra 2025 ob 17. uri v dvorani Kina Šiška v Ljubljani**, kjer pripravljamo slavnostno prireditve s predstavitvijo dosežkov, glasbenimi in plesnimi nastopi ter nastopom udeležencev Mini šole nastopanja. Prireditve se bodo udeležili tudi državni uradniki (med drugim: minister za solidarno prihodnost **Simon Maljevac**, zagovornik načela enakosti **Miha Lobnik**, predstavniki Državnega zbora in Evropske komisije, predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter mnogi drugi). Slavnostna govorca bosta minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **Luka Mesec** ter predsednik vlade Republike Slovenije, **dr. Robert Golob**. (vir: Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije)

OKNO V ČAS – RAZSTAVA ABSTRAKTHNIH LIKOVNIH DEL ČLANOV DRUŠTVA VITA Andreja Kokelj

V septembru so se odvile mnoge aktivnosti

Foto: Andreja Kokelj

V prostorih Skrbovin'ce je postavljena razstava **Okno v čas**, ki letos v ospredje postavlja **abstraktna likovna dela**. Ta so nastala v okviru **likovnih delavnic Društva Vita** ter na **slikarski delavnici Rokodelskega centra domače in umetnostne obrti Slovenska Bistrica**, pod vodstvom magistre likovne umetnosti **Irene Gajser**. Čar abstrakcije je prav v njeni odprtosti in možnosti individualne interpretacije – vsak gledalec jo doživlja drugače, v njej prepoznava različne motive, občutke in zgodbe.

S svojimi deli se na razstavi predstavljajo Aleša, Breda, Dejan, Dušan, Ida, Karmen, Melisa, Miha, Primož, Timotej, Vadim in drugi člani društva, ki so v likovno izražanje vtkali del sebe – **svoj ustvarjalni odtis**. Vsaka slika pripoveduje svojo zgodbo, zaznamovano s preteklostjo, a hkrati usmerjeno v prihodnost. Razstava Okno v čas tako ni le umetniški dogodek, temveč tudi **pomembno sporočilo – da so tudi ljudje s poškodbo možganov ustvarjalci, ki imajo mesto v naši družbi**. Njihovo delo ima vrednost, njihova prisotnost pa bogati našo skupnost.

Posebno zahvalo za podporo in sodelovanje ob tem dogodku gre Mestni občini Ljubljana, ki s tem pomembno prispeva k **destigmatizaciji oseb po poškodbi možganov** in **spodbuja njihovo aktivno vključevanje v družbo**. Kulturni program ob odprtju razstave so popestrili člani **Društva Vita** z interpretacijo **Pavčkove pesmi Prebujanje večnosti** in avtorsko pesmijo **Ti in jaz**, ki jo je napisal **Timotej Bučar**. Dogodek je zaokrožila še instrumentalna glasbena točka, ki sta jo izvedla **Željko Filipović in Đole**. Skozi okno v čas so obiskovalci lahko pokukali v svet osebnih zgodb, kreativnosti in notranje moči – v umetnost, ki presega okvirje in združuje.

NAGRADA ZA PROSTOVOLJNO DELO Boris Horvat Tihi

S podelitve priznanj Občine Cerklje na Gorenjskem

Foto: AURIS Kranj

Prostovoljci ste tihi junaki, ki s svojimi dejanji pišete najlepše zgodbe sočutja in upanja, je pisalo na ličnem darilu ki smo ga le nekaj mesecev nazaj prejeli od direktorice Martine Martinčič na rednem letnem srečanju vseh prostovoljcev, ki delujejo v **Domu Taber** Cerklje na Gorenjskem. Dom Taber je zagotovo eden najlepših domov starostnikov v prekrasnem ambientu v naravi in s čudovitim razgledom na gorenjsko pokrajino vse tja do Julijskih Alp s Triglavom v ozadju. Da je podoba doma še toliko lepša skrbi tako vodstvo kot tudi celotno osebje, to je resnično dom dobrih in prijaznih ljudi.

Vse to so tudi razlogi za naše dolgoletno sodelovanje in prostovoljno delo kjer z **rednimi obiski pomagamo in svetujemo vsem stanovalcem z izgubo sluha**. Kako dragocena za vse je naša pomoč zagotovo veliko pove izjava direktorice v zahvali ob prejetju občinskega priznanja za 10. obletnico delovanja, kjer je med drugim zapisala naslednje: »Izrekamo hvaležnost tudi **Medobčinskemu društvu gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj** za njihovo dolgoletno delo, zlasti gospodu Borisu Horvatu in gospe Maji Šušteršič, ki redno prihajata v Dom in prostovoljno svetujeta našim stanovalcem in pomagata pri njihovih potrebah, njihova prisotnost in podpora nam pomenita res veliko.«

Dom Taber je v lasti občine Cerklje na Gorenjskem, pobudnik izgradnje je bil župan Franc Čebulj, ki seveda budno in redno spremlja delovanje in vse kar se dogaja v Domu Taber, nam je na slavnostni akademiji podelil **Nagrado občine Cerklje** za našo dolgoletno dejavnost in pomoč tudi vsem ostalim **občankam in občanom z izgubo sluha**.

Veseli in ponosni smo, da je bilo tudi **naše prostovoljno delo opaženo in nagrajeno z občinskim priznanjem**, še toliko bolj pa smo veseli, da je nagrada tudi finančna kar je še kako pomembno ob kroničnem pomanjkanju sredstev za društveno delovanje.

SPOZNAJMO NA VIDEZ TIHO ŽIVLJENJE GLUHIH

Sedemdesetletnica **Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj**, je gotovo priložnost, da spoznamo na videz **tiho življenje gluhih**, zato smo v sredo, **1. oktobra 2025**, v oddajo **Odprto dlan** povabili predsednika društva **Borisa Horvata Tihija**, ki bo v pogovoru z Borutom Pogačnikom, poskušal poslušalcem predstaviti življenje te populacije. Boris Horvat Tihi uporablja močan **slušni aparat**.

Oddaja bo kontaktna, kar pomeni, da lahko v času oddaje pokličete na številko **01 786 0 400** ter sodelujete s svojimi vprašanji, mnenji in stališči. Frekvence **Radia Zeleni val** pa so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

POLETNO DRUŽENJE V DRAVLJAH

Katarina Lukešević

Poletje v Dravljah

Foto: M.V. – ZIFS 2025

To poletje bila izvajalka Marija aktivna, saj je **redno obiskovala vse svoje uporabnike** programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja. Tako je tudi to poletje potekalo druženje v Dravljah. Z nekaterimi uporabniki programa se je podala na **nezahteven popoldanski sprehod po urejenih poteh**, katere so bile tudi primerne za osebe na invalidskih vozičkih. Druge, ki so že bili na jutranjem sprehodu, pa je po kosilu peljala na kavo ali **okusno ohladitev**, in sicer na ravno prav sladko limonado.

PRISLUHNIIMO TIŠINI: DOČAKALI NOV SISTEM OBVEŠČANJA NA NEVARNOSTI

Vlasta Tifengraber

Foto: Prisluhnimo tišini

Minili sta dve leti od avgustovskih poplav 2023, ob katerih se je pokazalo, da **sistem siren za opozarjanje na nevarnosti ni primeren za gluhe in naglušne**. Tudi zato se v Sloveniji **uvaja nov sistem obveščanja prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah**, imenovan **SI-ALARM**. Poleg siren nas bodo o nevarnostih obveščala še posebna opozorilna sporočila, ki jih bomo prejeli na mobilne telefone.

Oddaja Prisluhnimo tišini bo na **sporedu v sredo, 1. oktobra 2025, ob 15.40 uri na TV SLO 1.**

VLASTA NUSSDORFER: ČLOVEKOVE PRAVICE ZA VSE – BREZ IZJEME

Mateja Kovačič Šubic

Vlasta Nussdorfer

Foto: Združenje DLAN

Drugačnost je povabilo k soustvarjanju sočutne skupnosti

Na predavanju dolgoletne podpornice skupnosti gluhoslepih, **Vlaste Nussdorfer**, smo razmišljali o spoštovanju, empatiji, sodelovanju in človeškem dostojanstvu. S toplino in osebnim nagovorom nas je spodbudila k samorefleksiji: **kako vsak izmed nas s svojim ravnanjem soustvarja skupnost, v kateri živimo.**

Že kot deklica je začutila poslanstvo **ščititi najšibkejše**, kasneje pa ga je poglobila v aktivno prizadevanje za družbo, ki temelji na prijaznosti, podpori in razumevanju. Izpostavila je, da spoštovanje ni privilegij, ampak pravica vseh. Prav zato jo simbol dlani, znak **Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN**, nagovarja kot povabilo k stiku in bližini.

»**Drugačnost ni dovoljenje za izključevanje,**« je poudarila. V družbi, kjer pogosto primanjkuje sočutja, je nujno, da vsak po svojih močeh soustvarja okolje, ki povezuje in vključuje. To ni odvisno od strokovnega znanja, temveč od naše pripravljenosti **BITI ČLOVEK.**

Spomnila se je tudi sodelovanja z Združenjem DLAN, ki s svojim delom spreminja miselnost družbe ter si prizadeva za enakovredno vključevanje **oseb z gluhoslepoto** – z jezikom gluhoslepih, osebno asistenco in tolmačenjem. Še posebej jo je nagovoril trenutek, ko je prejela kip z upodobitvijo svojega obraza: »**Kako lepo me vidijo tisti, ki ne vidijo.**« Uporabnike Združenja DLAN je spodbudila k nadaljnjim pogumnim prizadevanjem za pravice in izrazila podporo pri sprejemanju **Predloga zakona o jeziku gluhoslepih**. Skupaj z nami se veseli **praznovanja 20-letnice** Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN, ki bo **22. oktobra 2025** v SiTi Teatru BTC v Ljubljani.

Sklepno sporočilo: v svetu, ki prevečkrat gleda na pomanjkanje, skupnost gluhoslepih prinaša dragocen opomin: človečnost pripada vsem in skupaj zmoremo vse.

IMELI SMO LJUDI...

EVGEN JURIČ

Andreja Rožič

Evgen Jurič

Foto: Tomaž Skale, Dnevnik

Z žalostjo sporočamo, da nas je zapustil **Evgen Jurič, predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije** v letih **1984–1988** ter urednik našega **glasila Naše vezi** v prvih letih njegovega izhajanja, kateremu je tudi dal ime. S svojo predanostjo in modrostjo je pomembno prispeval k delu naše zveze ter življenju številnih članov. Njegov spomin in doprinos bodo za vedno ostali z nami.

Evgena smo poznali kot človeškega in neposrednega človeka, ki je znal v vsaki situaciji najti iskrico humorja. Njegove šale niso bile zgolj zabava, temveč odsev modrosti in posebnega pogleda na življenje. Bil je oster v besedi, a vedno dostojen in spoštljiv. Širša javnost ga je poznala tudi kot **novinarja, humorista, satirika in aforista**.

Pomembno sled je pustil tudi na področju prevajanja, saj je bralcem približal klasično delo Jaroslava Haška, vsem znane **Prigode dobrega vojaka Švejka**. Poleg tega je bil **pisec in avtor več knjig**. V svojem ustvarjalnem opusu je izdal več humorističnih zbirk, med njimi: *Leva dlaka je Jaka*, *Evgen Jurič vam servira: Športni humor*, *Evgen Jurič o Sloveniji in Slovenkah: samo vse najboljše*, *Grizem aforizem*, *Pasti in slasti oblasti* ter *1001 šala za mlade od 7 do 77 let*,... V knjigah je z značilno duhovitostjo in pronicljivostjo obravnaval vsakdanje življenje, šport in družbene posebnosti, pri tem pa združeval smeh s kritičnim pogledom na svet okoli sebe.

Moj prvi stik s civilnimi invalidi vojn je bil prav z Evgenom, ki se je zavzel, da sem po razgovoru za službo leta 1986 začela delati na Zvezi. Njegova podpora je pustila trajen vtis na moje delo. »Življenje je polno pasti in slasti – a tisti, ki jih zna obrniti v šalo, **živi dvakrat**«. Tako je živel Evgen Jurič, in tako se ga bomo spominjali.

Na Evgena Juriča me vežejo tudi spomini, kar zadeva radijske oddaje, saj je bil gost dveh takih oddaj v letih med 1995 in 1998, ko je še obstajal Radio Glas Ljubljane in je bila oddaja *Odprta dlan* vsak petek zvečer med 21.00 in 22.00 uro. Spomnim se, da je Evgen v humorju omenil, kako je to čas za zabave in »hauzbale«. Vedno je tudi pri resnih temah vnesel kanček humorja, kar je nedvomno popestrilo njegove nastope. Sicer pa je raje pisal, kot pa govoril, mi je še zaupal. (**Borut Pogačnik**)

POMAGAJMO VERIGI!

Na obisku pri uporabnikih programa Veriga

Foto: arhiv ZIFS

Kot ste že lahko prebrali na straneh Sporočevalca, so nam letos odobrili za naš **nosilni program Veriga psihosocialne oskrbe in druženja** samo **13.949,51 eur za vse leto za šest izvajalcev**, ki sleherni dan obiskujejo najtežje invalide in jim lajšajo življenje. S temi sredstvi ni mogoče pokriti niti stroškov izvedbe. Ta sredstva so bila porabljena že v drugem mesecu tega leta, zato se obračamo s prošnjo na vse dobre ljudi in bralce tega časnika, ki ga prebirate že od leta 2010 naprej.

V nekaj vrstnicah ni mogoče povedati, kolikim ljudem je bilo pomagano od začetka tega programa, ki **sega 23 let nazaj**. Gre za **invalide, ki so izpadli iz vseh socialnih mrež** in so se jim v finalni fazi pridružile tudi številne bolezni, kar je bilo mogoče tudi vzrok, da so počasi na njih pozabili tudi prijatelji in svojci. Verigo so prepoznali, kot izjemno uspešen program, tudi naši voditelji, saj smo leta 2011 prejeli visoko državno odlikovanje s strani takratnega **predsednika države dr. Danila Türka**, pa koncem leta 2021 s strani prav tako takratnega **predsednika Boruta Pahorja** ter leta 2018 medaljo Občine Medvode in številnih drugih institucij ter ustanov.

Moralna priznanja so izjemnega pomena, vendar pa je potrebno vedno znova plačevati vse stroške, kar nam brez vaše pomoči ne bo uspelo. Zato se obračamo na vas s to prošnjo za obstanek programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja v naši državi!

Ime plačnika UPN QR - potrdilo		Koda QR 		IBAN plačnika Polog ☐ Dvig ☐	
Namen in rok plačila Humanitarni prispevek		Referenca plačnika Ime, ulica in kraj plačnika		Znesek EUR	
Znesek EUR		Datum plačila Rok plačila		Nujno ☐	
IBAN in referenca prejemnika SI56 0201 1005 0722 866, LJBAS12X SI00 2025		Koda namena CHAR		Namen plačila Humanitarni prispevek	
Ime prejemnika Združenje invalidov - Forum Slovenije Linhartova 3, 1000 Ljubljana		IBAN prejemnika SI 56 02 01 10 05 07 22 86 6		Referenca prejemnika SI 00 2025	
Ime, ulica in kraj prejemnika Združenje invalidov - Forum Slovenije Linhartova 3, 1000 Ljubljana		UPN QR Podpis plačnika (neobvezno žig)			

Naš TRR je SI56 0201 1005 0722 866 odprt pri NLB d.d.. Pri plačilu navedite **sklic 00 2025**, koda namena je **CHAR**. Ime prejemnika je: **Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, 1000 Ljubljana**. Humanitarni prispevek lahko uveljavljate tudi kot davčno priznano olajšavo.

KROG HVALEŽNOSTI IN SODELOVANJA

Nina Žitek

Slovensko društvo Transplant ob 25-letnici delovanja ter evropskem dnevu darovanja organov in tkiv (druga sobota v oktobru) vabi predstavnike medijev na dogodek

Vabilo na dogodek

Foto: Slovensko društvo Transplant

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom **predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar**, ki se ga bo tudi osebno udeležila. Vabljeni v **Mengeš, v soboto, 4. oktobra 2025, med 10.00 in 14.30**.

Slovensko društvo Transplant bo ta dan izrazilo **spoštovanje in hvaležnost darovalcem organov in njihovim svojcem** ter osvetlilo delo celotne nacionalne transplantacijske mreže strokovnjakov. Hkrati bomo spodbudili iskren in **odprt pogovor o darovanju organov in tkiv** ter tako prispevali k boljšemu razumevanju pomena opredelitve za darovanje organov ter odpravljanju predsodkov o darovanju organov. Zahvaljujemo se za vse medijske objave o dogodku v **Sporočevalcu** ter darovanju organov in tkiv, saj lahko le skupaj spodbujamo razumevanje, odpiramo prostor za iskren pogovor ter krepimo zaupanje v transplantacijsko dejavnost. Ker je iskren pogovor lahko prvi korak do druge priložnosti za življenje. Ker skupaj tvorimo krog, ki rešuje življenja.

Kako postaneš darovalec: <https://www.slovenija-transplant.si/>

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Forumu Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 20. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Že nekaj časa je v tiskanih medijih, pa tudi na televizijskih ekranih ter v radijskih oddajah, mogoče slišati za hude obtožbe zoper zdaj že nekdanjega učitelja verouka na Gorenjskem, brez da bi se podrobneje objavila vsaj približna novica, za koga pravzaprav gre in kaj ta človek počne.

Takega mnenja je tudi A.L. iz okolice Kranja, ki nas je opozoril na ta primer. Hoteli smo dobiti informacije, vendar so organi pregona v tem in podobnih primerih popolnoma molčeči in zaprti, kar pa ni v skladu z zaščito otrok, ki se pred takšnimi pošasti ne morejo braniti. Še za vsako manjše neurje, nam ARSO sporoča različne barve nevarnosti, v takih popolnoma evidentnih primerih, pa na ta način samo še omogočamo, da se nasilje nad otroki razrašča.

Bralci in gledalci se upravičeno sprašujejo, zakaj je v takih primerih očitne pedofilije, ko pri nekom najdejo celo več 10.000 fotografij in videoposnetkov spolnih napadov na otroke potreben molk, saj bi lahko starši zaščitili svoje otroke pred tovrstnimi nasilniki. Ni večjega zločina, kot je prav tovrstno nasilje nad otroki in kot izgleda

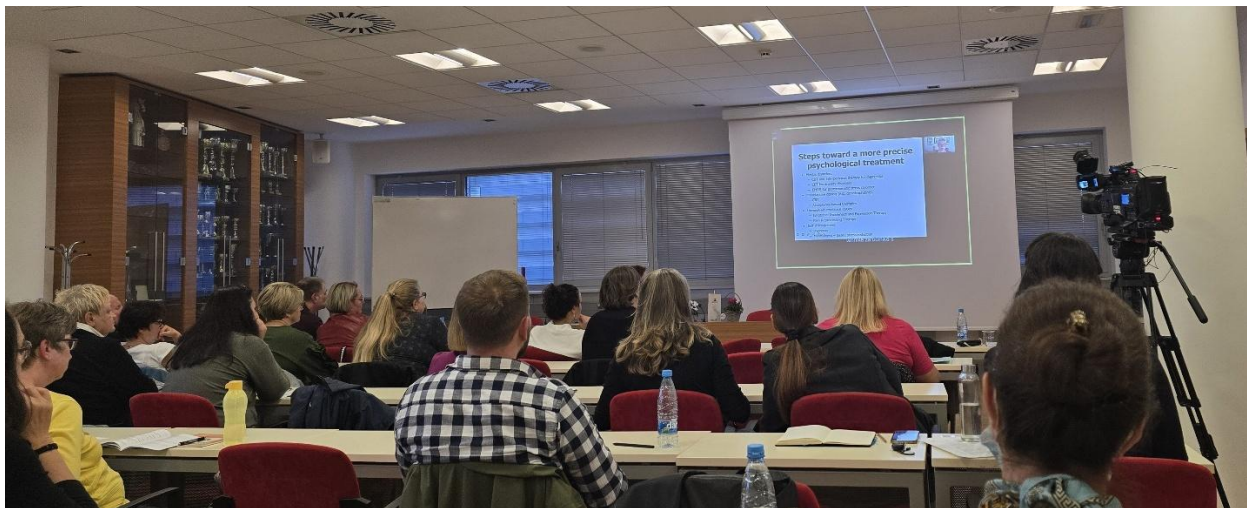
naša družba nima instrumentov, da bi se temu ubranila, ampak storilce očitno še ščiti. Med številnimi v zadnjih petih letih obravnavanimi otroki, jih je bilo tudi **več z motnjo v duševnem razvoju**, kar je posledica prav takšnega molka!

- Medvedi ogrožajo življenje ljudi na Rakitni. Klicala nas je M. B. z Rakitne in opisala tamkajšnje življenje. Njen sosed je na invalidskem vozičku. Nedavno je medved prilomastil pred hišo in mu poškodoval hruško in slivo. Obe drevesi bo verjetno potrebno podreti. Največja težava pa je v tem, da si ljudje na Rakitni sploh ne upajo več ven, saj nanje (po uradnem štetju) preži kar 40 medvedov. Medtem ko bi morda kdo, ki ni na invalidskem vozičku še ušel, pa trem takšnim na Rakitni, še to ni mogoče.

Naša sogovornica se zelo jezi nad tistimi v prestolnici, ki se protivijo odstrelu, sami pa si ne upajo priti v rakitniški gozd in tam preživeti noč. M.B. je že lani dala dober predlog: medvede in volkove bi izključno naselili v Nacionalnem parku na Kočevskem. Takšni parki so tudi v ZDA. In ko greš v tak park točno veš, kaj te tam čaka. Lovci so ji rekli, da je v Sloveniji najmanj 2 tisoč do 2.300 medvedov oziroma največ na svetu na kvadratni kilometer.

FIZIOTERAPIJA ZA BOLNKE S FIBROMIALGIJO

Katarina Podgoršek

Lanska okrogla miza

Foto: Društvo za fibromialgijo

Društvo za fibromialgijo vas vabi na **strokovno okroglo mizo**, kjer bomo osvetlili **pomen fizioterapije kot ključnega dela celostne obravnave bolnikov s fibromialgijo in kronično razširjeno bolečino**. Dogodek, ki bo potekal v sredo, **15. oktobra 2025**, med **15.50 in 19.30 uro** v Veliki sejni dvorani OOZ Vič na Tržaški cesti 207 v Ljubljani, bo odprl vprašanja, ki se porajajo ob **nedavnih spremembah v dostopu do fizioterapije za kronične bolnike**, in predstavili posledice, ki jih **prinašajo dolge čakalne dobe ter zmanjšanje dostopnosti storitev**.

Predavatelji bodo predstavili: dokaze o učinkovitosti fizioterapije pri bolnikih s fibromialgijo, pomen pravočasnega napotovanja in vlogo centrov za krepitev zdravja, analizo dostopa do fizioterapije v obdobju 2018–2025 in pregled sprememb v fizioterapiji v letu 2025.

Osrednji del dogodka bo namenjen okrogli mizi, kjer bodo strokovnjaki iz klinične prakse, javnega zdravstva in zdravstvene politike razpravljali o **prihodnosti fizioterapevtske obravnave bolnikov s fibromialgijo v javni zdravstveni mreži** ter iskali rešitve za boljšo dostopnost in kontinuiteto obravnave. Dogodek je namenjen strokovni javnosti, zdravstvenim delavcem, odločevalcem in bolnikom. Udeležba šteje za strokovno izobraževanje z dodelitvijo licenčnih točk ZZS in ZBN.

KORAK NAPREJ KLJUB PORAZOM

Drago Perko

Živa Lavrinc

Dejan Fabčič

Foto: zsis.si/World Archery

Slovenska paralokostrelca kljub porazom zadovoljna z napredkom in pridobljenimi izkušnjami

Na **svetovnem prvenstvu v paralokostrelstvu**, ki je potekalo v Južni Koreji, sta slovenske barve branila **Dejan Fabčič** in **Živa Lavrinc**. Slovenski nastopi so se zaključili z obračunom Fabčiča v drugem krogu izločilnih bojev, kjer je moral priznati premoč domačinu Geonhwiju Kwaku, ki je zmagal s 7:1.

Že v prvem krogu se je od tekmovanja poslovila Živa Lavrinc, ki jo je po izenačenem obračunu in odločilnem strelu s 6:5 izločila Korejka Hwa Sook Lee. **Slovenca sta skupaj nastopila tudi v disciplini mešanih parov**, kjer sta že v prvem kolu morala priznati premoč Mongoliji, ki je slavila s 6:0. Lavrinčeva je nastopila kljub zdravstvenim težavam in nasvetu zdravnika, naj tekmovanje izpusti. »Paraplegiki imamo številne izzive, tega ne privoščim nikomur: odprte rane so res velik problem, še posebej, ko se znajdejo na mestih, ki onemogočajo sedenje,« je dejala Lavrinčeva, ki je kljub bolečinam stisnila zobe, a tokrat sreča ni bila na njeni strani.

Selektor reprezentance Luka Gjurin je **slovenske nastope ocenil pozitivno**: »Tekmovanju moram nadeti oceno dobro, čeprav je bolje to nekoliko razčleniti. Dejanov nastop ocenjujem kot zelo uspešen, saj je v kvalifikacijah prvič dosegel rezultat na skoraj takem nivoju, kot trenutno strelja na treningu. Prenos iz treninga na tekmo mu je do zdaj predstavljal največji izziv in tokrat mu je prvič uspelo. V dvobojih je streljal najbolje doslej, a nasprotnik je bil žal še nekoliko boljši. Marsikateri drug dvoboj bi lahko zlahka dobil. Živo pa je poškodba stala rezultata, tudi v mešanih ekipah. Sedaj jo čaka nekaj tednov počitka, nato pa intenzivni treningi, saj je pred nami najtežja zimska sezona v olimpijskem ciklu.«

Z nastopom je zadovoljen tudi Fabčič, čeprav se zaveda, da končna uvrstitev ne sodi med odmevnejše: »Prvenstvo lahko ocenim kot uspešno, ker sem se rezultatsko precej popravil, kar je bila primarna naloga, ki sva si jo s trenerjem zadala za to sezono. Ker smo šele februarja začeli sodelovati in popolnoma spremenili tehniko streljanja, menim, da smo naredili dobro osnovo, na kateri lahko gradimo naprej. Seveda nisem zadovoljen s porazom, a zadovoljen sem s svojimi strelji. Bolj kot to, da sem izgubil, lahko rečem, da je Korejec zmagal, saj je bil res dominanten tudi v nadaljnjih dvobojih. Skratka, tudi če uvrstitev ni vrhunska, sem zadovoljen z nastopom.«

Svetovno prvenstvo v Južni Koreji je tako slovenskima predstavnikoma prineslo dragocene izkušnje in potrditev, da je delo v pravi smeri. Ekipo zdaj čaka intenzivna priprava na **zahtevno zimsko sezono**, v kateri bo ključna fizična moč in nadaljnje piljenje tehnike.

VSE O REVMATIZMU

Borut Pogačnik

Franc Špegel

Foto: Rok Bašnec

Ob **12. oktobru Svetovnemu dnevu revmatskih bolezni**, smo v oddajo **Odprta dlan** povabili **Franca Špeglja**, predsednika **Društva revmatikov Slovenije**, ki je zelo podrobno opisal revmatske bolezni njihovo obravnavo nekdanj in sedaj ter predstavil tudi načine zdravljenja v današnjem času. Tako smo izvedeli, da imajo **po državi 14 podružnic in izvajajo 8 posebnih socialnih programov**.

Po oceni Franca Špegla je **v Sloveniji približno 40.000 oseb z revmatsko boleznijo**. Trenutno imajo okoli 2.000 članov, vendar je v oddaji večkrat poudaril, kako smotno je, da se osebe z revmatizmom vključijo v njihovo delovanje, saj na ta način lahko celovito poskrbijo za svoje zdravje, pa tudi za obnovitveno rehabilitacijo. Potrebna je samo diagnoza te bolezni, saj je Društvo revmatikov reprezentativna invalidska organizacija.

Gost je pripravil tudi tri zanimiva vprašanja za poslušalce širom Slovenije, ki so se hitro odzvali, kot je običajno v oddajah **Odprta dlan**.

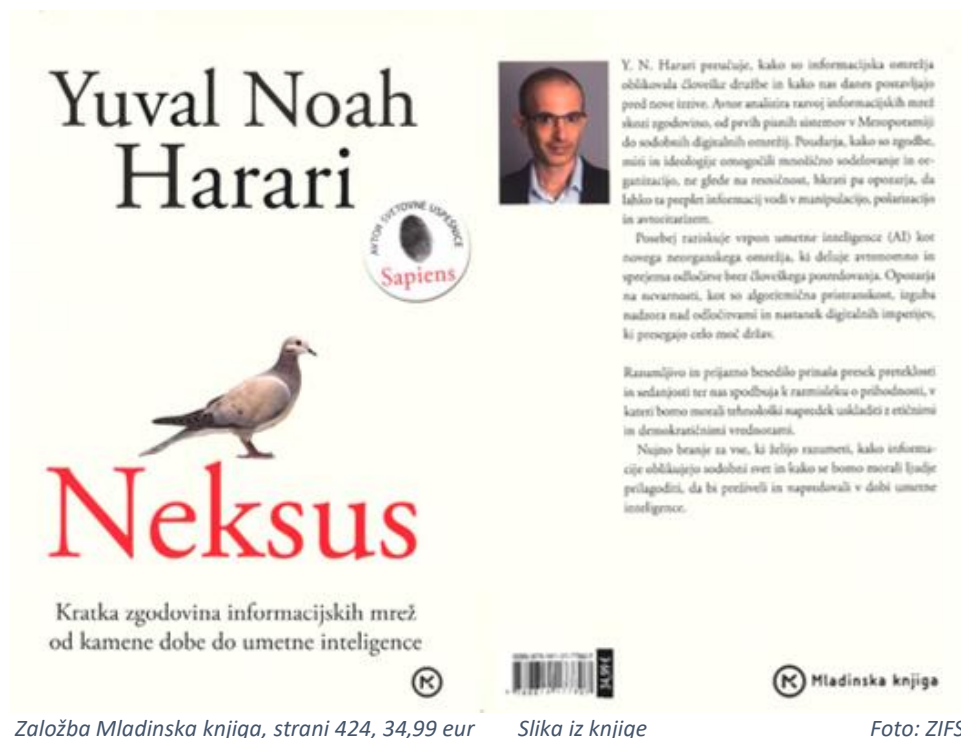
Zanimivi oddaji lahko prisluhnete v arhivu Radia Zeleni val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/tracks>

PREHOD MLADIH +

Za **mlade invalide** je morda najbolj pomemben **prehod iz šole na trg dela**, še posebej za tiste z **motnjo v duševnem razvoju**. To je projekt **Prehod mladih +**, ki ga že izvaja tako **invalidsko podjetje Želva** kot **Centerkontura**, zato bomo v naš studio tokrat povabili ustanovitelja centra in predsednika skupščine ZIZRS **Karla Destovnika**, ki bo gost oddaje **Odprta dlan** v petek, **10. oktobra 2025**, med **10.30 in 11.15 uro**. V kontaktni radijski oddaji, ki jo bo vodil Borut Pogačnik, boste lahko dobili vse potrebne informacije za napotitev vaših otrok, sorojencev in sorodnikov, ki ne vedo kam po šoli s takim otrokom ali mladostnikom.

Oddaja bo kontaktna, kar pomeni, da lahko v času oddaje pokličete na številko **01 786 0 400** ter sodelujete s svojimi vprašanji, mnenji in stališči. Frekvence **Radia Zeleni val** pa so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

KNJIŽNA NOVOST
MOČ LJUDI JE ŽE PREŠLA K ALGORITMOM
Borut Pogačnik

Čeprav **Yuval Noah Harari** v svoji najnovejši knjigi **Nexus**, ki jo je prevedla **Polona Mertelj**, piše, da se to iz naslova ni zgodilo in da moč algoritmov šele gre v to smer, pa je prav to delo, analiza dejanskega stanja, ki vliva pesimizem.

In kakor že v svojih prejšnjih knjigah pravilno ugotavlja, informacije dajejo moč. Z enako mero pa tudi dezinformacije. Hudournik informacij bo človeštvo razblinil, tako kot se kepa prsti v deroči reki, in bo človeštvo v širšem pogledu samo še valček v kozmičnem toku podatkov, še piše Y. N. Harari. Toda bati se ni samo izničenja človeka iz sistema odločanja, ampak celo fizičnega izničenja. In če je angleški filozof Jeremy Bentham, v času Napoleona, še dejal, da je edini razumni končni cilj človeštva minimiziranje trpljenja in maksimiranje sreče, pa so vse kasnejše vojne ter spopadi, to temeljito zanikali. Niti umetna inteligenca (UI) nam ne more podati izračunov, koliko »točk trpljenja« ali »točk sreče« naj dodelimo posameznim dogodkom. Prav vojne in zapletene zgodovinske okoliščine onemogočajo takšne izračune. Kot Jud ali Žid, kot smo včasih poimenovali Jude, se Y. N. Harari sprašuje, zakaj holokavst, ki je Judom povzročil neizmerno trpljenje, ob tem pa nikomur - niti Nemcem ni zagotovil enakovredne koristi. Prav nobena vojaška ali gospodarska nuja ni narekovala, da so umorili več kot 6 milijonov Judov.

Tu pa bi bralec pričakoval nekaj primerjave med trpljenjem in srečo Palestincev in Izraelcev, v kar pa se Harari ne poda. Malce pokritizira B. Natanjahuja, češ da vedno prepriča ameriške predsednike na ta način, da govori o zgodovinski upravičenosti tri četrtine časa, sogovornik pa je tako omejen na svojih pet minut... Enako počne še Putin in drugi podobni sogovorniki. Tudi papež Frančišek je to doživel s strani ruskega patriarha, kot je sam takrat dejal za medije.

Nam pa Harari odkrije zanimiv biser palestinskega filozofa Sarija Nuseibija, ki je dejal, da so se Judje in muslimani, ki ravnajo na podlagi verskih prepričanj, podprtih z jedrskimi zmogljivostmi, pripravljene zaplesti v najhujši poboj ljudi v zgodovini zaradi ene same skale. Ne spopadajo se zaradi atomov te skale, ampak njene »svetosti«... Vsak komentar je verjetno odveč. Toda, kot še piše Y. N. Harari, je svetost Svete skale in Jeruzalema na splošno intersubjektivni pojav v komunikacijski mreži, ki povezuje številne človeške ume. Ker pa so se vojne že bile in se še za takšne entite, kot so svete skale. Potem se nam lahko zgode z razvojem UI se druge entitete, poleg kriptovalut kopica novih medračunalniških finančnih instrumentov, katerih vrednost bo odvisna od človeških prepričanj, zunaj računalniških

mrež pa ne bodo mogli obstajati. Spomni nas na finančno krizo 2008, ko so bile zadolžnice, zavarovane z dolgom, kar si je zamislila peščica matematikov in mojstrov za naložbe. Vendar pa nam bo lahko UI ustvarila lahko še kaj veliko hujšega.

Nekus ni optimizma polna knjiga. Nekus je vez, veriga ali mreža. Y. N. Harari se s pomenom mreženja ter izumi ukvarja stopnjevano skozi leta svojega pisanja. UI pa je izum tega tisočletja, kot je bil pred tremi tisočletji izum pisave.

Za vse oboževalce Y. N. Hararija pa še sveža novica, da ga lahko pridejo poslušati v dvorano Lisinski v Zagrebu in to v četrtek, 23. oktobra. Vstopnice lahko kupite v okviru Lisinskega. Arhitekturnih ovir za invalide na vozičkih pa baje ni.

ZGODBA 10/20: ZVEZDANA – NOTRANJA LUČ V SVETU TIŠINE IN TEME

Dr. Simona Gerenčer

Zvezdana

Foto: Združenje DLAN

Zvezdana je izjemna ženska, ki **kljub gluhoslepoti**, s svojo življenjsko močjo, modrostjo in toplino **nagovarja srca**. V zgodnjem otroštvu jo je zaznamovala eksplozija bombe, ki je prišla nevidno in neslišno. Takšen je s časoma postal tudi **svet okoli nje – tih in temen**. Postopoma je **ostala brez vida in sluha**, a ne tudi brez volje do življenja. Zvezdana ni obupala. Njena pot je bila polna bolečine, osamljenosti in nerazumevanja, a iz teh globin je zrastle neustavljiva odločnost, neomajna vera in neverjetna notranja svetloba. V življenju, kjer mnogi ne bi vztrajali, je ona gradila – **s srcem, z dotikom, z ljubeznijo**. Njeno sporočilo je preprosto in globoko: **»Gluhoslep notranje sliši, je notranje razsvetljen.«**

Čeprav sogovornika ne vidi z očmi, ga vidi s srcem in ga začuti močneje, kot nekdo, katerega oči ga zmorejo videti. Zvezdana je **naša svojo moč v veri**. Pogum za vsak nadaljnji korak črpa od Jezusa, brez katerega, kot sama vedno znova poudarja, ne bi zmogla. Odločila se je, da na zlo ne bo odgovarjala z grenkobo, temveč z dobroto. Na zavrnitve odgovarja s sočutjem. Na temo z notranjo lučjo. Na krivico s tihim, a neustavljivim pogumom. **»Tudi kaplja vode izdolbe kamen.«** To je njeno vodilo. Kaplja za kapljo – z vztrajnostjo, z vero, z ljubeznijo.

Združenju gluhoslepih Slovenije DLAN se je pridružila pred sedmimi leti in edino, kar si želi je, da bi DLAN spoznala že prej. Kot rada poudari, ji je Združenje DLAN dalo ogromno. Z neustavljivo željo pomagati drugim pravi: »Združenje DLAN mora obstati. Mora živeti naprej. Jaz sem stara, se počasi poslavljam a želim, da bi vsem, ki pridejo za menoj, bilo lažje in, da ne bi trpeli, kot sem jaz.« S hvaležnostjo do Združenja gluhoslepih Slovenije DLAN pravi: »To ste mi dali, da sem končno tudi jaz človek, da nekaj nekemu pomenim.« Mi vsi, ki imamo to srečo, da smo jo spoznali, smo neizmerno hvaležni ob njej. Hvaležni smo za ljubezen, toplino in vse modrosti, ki jih deli z nami in, ki jih bomo nosili s seboj skozi življenje. Hvaležni in srečni smo, da so se naše poti srečale. **Njena zgodba nas uči**: ne glede na to, kako temačno je okrog tebe – če v sebi nosiš luč, boš našel pot. Zvezdana nas uči, da videti in slišati ni nujno stvar oči in ušes. Največ, kar lahko damo, je to, da smo in **ostanemo Človek**.

PARALITIKI PRISEGAJO NA CEPLJENJE

Vinko Križanec

Foto: arhiv ZIFS

Kot zadnje tedne poročajo mediji iz ZDA, bodo tam kmalu **opustili vse vrste cepljenj**, kar je popoln nonsens. Več o tem bodo povedali lahko **slovenski paralitiki**, ki **prisegajo na cepljenje proti otroški paralizi**, saj bi na ta način bilo po svetu in pri nas spet veliko število paralitikov, to je oseb s otroško paralizo.

Več o tem boste lahko slišali v oddaji **Sončni žarek** na **Radiu Celje** v nedeljo, **12. oktobra 2025**, med **18.15 in 18.45 uro**, ko bomo predstavili življenje in delo paralitikov pri nas. Gost oddaje bo Vinko Križanec, predsednik **Društva paralitikov Slovenije**. Zanimivi oddaji lahko prisluhnete na frekvencah: **90.6, 94.8, 95.1, 95.9 MHz**.

ODDAJA JE MINILA KOT STRELA

Stripi Meksikajnarji

Foto: bukla.si

Na željo številnih poslušalcev je **Radio Zeleni val** v sredo, **17. septembra 2025**, med 10.30 in 11.15 uro, **ponovil oddajo z Zoranom Smiljaničem**, katera se je premierno in v živo predvajala 27. avgusta 2025. Zoran je eden najbolj uspešnih **slovenskih striparjev** in so njegovi stripi zelo **pomembni tudi invalide**, saj mnogi, ki težje berejo daljše sestavke v stripih najdejo dovolj zanimivega branja.

Oddajo sicer najdete v arhivu Radia Zeleni val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-zoran-smiljanic-veliki-strip-o-fritzu-langu>

BLESTELI NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Drago Perko

Matej Arh

Manca Smrekar

Foto: Jan Virt

V Seulu, glavnem mestu Južne Koreje, je potekalo **svetovno prvenstvo v športnem paraplezanju**, kjer so slovenski predstavniki znova dokazali, da sodijo v svetovni vrh. **Domov se vračajo s tremi medaljami** – srebrno in dvema bronastima. V kategoriji B1 je **Tanja Glušič** skupaj z vodnikom Mitjem Projetom osvojila tretje mesto, **Matej Arh** je bil bronast v kategoriji AL1, **Manca Smrekar** pa je v kategoriji AU3 stopila na drugo stopničko zmagovalnega odra. Smrekarjeva, ki tekmuje v **kategoriji za plezalce z omejitvami na rokah**, je v kvalifikacijah z višinama 32 in 30+ napovedala dobro formo, v finalu pa se je z višino 28 uvrstila na drugo mesto in osvojila srebrno medaljo. Pred njo je bila le Nemka Rosalie Schaupert z višino 40, tretja pa Francozinja Oriane Ilpido z višino 22+.

Odličen nastop je pokazala tudi Tanja Glušič, ki v kategoriji za **tekmovalke z najvišjo stopnjo okvare vida nastopa ob pomoči usmerjevalca**. S smerema 24+ in 32+ je napredovala v finale, kjer je s 24+ osvojila tretje mesto. Svetovna prvakinja je postala Japonka Hiromi Aoki z višino 39+, druga pa je bila Italijanka Nadia Bredice s 37. Glušičeva je po tekmi dejala: »Z nastopom sva zadovoljna in uspelo nama je doseči, kar sva si zadala. Cilj je bil uvrstitev v finale in medalja. Smer je bila zahtevna in v celoti v previsu, za katerega se letos nisva dovolj pripravila, da bi lahko posegla po vrhu. Našla sva pomanjkljivosti v svojem plezanju in se bova v prihodnje potrudila, da jih odpraviva. Na splošno sva zadovoljna s tekmo, malo manj pa s samo organizacijo.«

V najštevilčnejši kategoriji AL1, kjer **tekmujejo plezalci z najvišjo stopnjo oviranosti v spodnjih okončinah**, se je izkazal Matej Arh. V kvalifikacijah je dosegel višini 33+ in 42+, v finalu pa s 42 za las zgrešil drugo mesto. Zmagal je Avstrijec Angelino Zeller z 47+, srebro je osvojil njegov rojak Markus Pösendorfer, Arhu pa je pripadlo tretje mesto. »S celotnim prvenstvom sem zadovoljen, s samim plezanjem malenkost bolj v kvalifikacijah kot v finalu. Ne glede na vse pa sem s tem izpolnil svoj cilj. Vem pa, da imam še kar nekaj prostora za napredek, vendar bo za to čas drugo sezono,« je povedal po tekmi.

Selektor reprezentance Marko Guna je bil z nastopi izjemno zadovoljen in je poudaril pomen napredka slovenskih paraplezalcev: »Matejeva uvrstitev je izvrstna. Letos je predsedal iz kategorije RP2 v AL1, kar je poleg velike konkurenčnosti pomenilo tudi nekoliko drugačen pristop k načinu treniranja. V kratkem času se je uspešno prilagodil in pokazal, da sodi med favorite. Manca je plezala tekoče in učinkovito, kljub številnim izzivom v sezoni je ohranila motivacijo in zbranost ter suvereno osvojila drugo mesto. Tanja pa je skupaj z Mitjem dokazala, da sta usklajenost in komunikacija ključna za uspeh. Njena pripravljenost je na vrhunskem nivoju, prav tako vzdržljivost, ki je potrebna za plezanje v tej kategoriji.« Svetovno prvenstvo v Seulu je tako za slovensko ekipo minilo v znamenju novih uspehov, ki potrjujejo vrhunsko delo in odlično pripravljenost paraplezalcev. Tri medalje so ob tem jasen dokaz, da Slovenija tudi na področju paraplezanja ostaja pomembna sila na svetovnem prizorišču.

19. ATV MOTOZBOR – IZZIV IN PODVIG SLOVENSkih PARAPLEGIKOV

Drago Perko

Udeleženci že 19. ATV motozboru

Foto: Zveza paraplegikov Slovenije

Za člane **Zveze paraplegikov Slovenije** je bil to izjemen izziv in hkrati velik podvig! Od torka, 16. septembra, do torka, 23. septembra 2025, je v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije potekal že **19. ATV motozbor**. Dogodek že vrsto let druži ljubitelje terenske vožnje, narave in pristnega druženja, hkrati pa je imel letošnji ATV motozbor močno mednarodno noto – **slovenski paraplegiki so se s štirikolesniki odpravili v Črno goro**. Baza za zbor je bilo mesto Rožaje, kjer so jih pričakali črnogorski prijatelji.

Potovanje v Črno goro

Na pot v Črno goro sta se odpravili dve skupini: prva je krenila v torek, 16. septembra, ob 5.45 iz Sodražice. Pot jih je vodila prek Vinice, Bosiljeva, Josipdola, Plitvičkih jezer, Udbine in Gračaca do Knina, nato pa naprej prek Sinja, Imotskega, Medžugorja, Čapljine in Stolca do Trebinja, kjer so prenočili. Naslednji dan so nadaljevali pot proti Nikšiću, prek Durmitorja in Žabljaka, skozi Crkvine, mimo Kolašina (kanjon Morače) in Beran do cilja v Rožajeh. Druga skupina, s štirikolesniki na prikolicah, je odšla na pot dan kasneje. Skupaj je bilo na poti 15 udeležencev z 10 ATV vozili, med njimi sedem članov Zveze paraplegikov Slovenije.

Zakaj štirikolesniki?

»Za dolgo pot smo se odločili po večkratnih vabilih naših prijateljev paraplegikov iz Črne gore, članov Moto kluba Rožaje. Že vrsto let so nas vabili. Nekateri smo se odločili, da pot opravimo kar s štirikolesniki. Ideja je prišla od našega člana Adolfa Košmrla, ki je z ATV vozilom prevozil tudi Afriško Saharo. S tem si poenostavimo logistiko in znižamo stroške, saj potrebujemo manj spremljevalnih vozil,« pojasnjuje Gračner.

»Štirikolesniki so zelo primerni za paraplegike. Zakaj? Ker imajo štiri kolesa, zato so stabilni. Imajo možnost samodejnega menjalnika, poleg tega ročico za plin upravljamo z roko. To nas postavlja v enakovreden položaj z neinvalidi,« poudarja Gregor Gračner, nekdanji vrhunski košarkar na vozičku in kapetan slovenske reprezentance, danes pa organizator ATV motozboru in referent za šport pri Zvezi paraplegikov Slovenije.

ATV vozila (All-Terrain Vehicle) so zasnovana za vožnjo po najrazličnejših terenih – od asfaltiranih cest do makadama, gozdnih poti, peska, blata in snega. »Ker smo bili paraplegiki dolgo nekako izvzeti iz narave, smo z motozbori našli način, kako se z ATV vozili vanjo vrniti,« še doda Gračner.

Potovanje v Črno goro

Foto: Zveza paraplegikov Slovenije

Dogajanje v Rožajeh

»Ko smo po dveh dneh prispeli v Rožaje, sta sledila domača dobrodošlica in skupni sestanek z domačini na čelu z našim prijateljem, gostiteljem Mirsadom, ki so nam predstavili plan zbora. Prvi dan smo si ogledali mesto Rožaje, bili smo tudi gosti Televizije Rožaje, ki je pripravila izvrsten prispevek. Pot nas je prvi dan vodila na eno od planot, povzpeli smo se 2000 metrov nad morjem.

Drugi dan smo se povzpeli 2200 metrov visoko do točke, kjer smo hkrati videli v Srbijo, Albanijo in na Kosovo. Ta pogled je bil enkraten, svoje je dodalo tudi izvrstno vreme, ki nas je spremljalo. Po vrnitvi nas je čakal piknik, ki so ga pripravili gostitelji. Tretji dan so se nam pridružili tudi naši prijatelji iz Bara in Podgorice, pot pa nas je vodila na eno od planot, kjer smo okusili domače dobrote, tradicionalne črnogorske jedi,« Gregor Gračner opiše potek dogajanja v Rožajeh.

Po skupni večerji je prišel dan odhoda. Seveda ni šlo brez iskrene zahvale Moto klubu Rožaje in prijatelju Mersadu Mirsi Muriću.

Vabilo črnogorskim prijateljem

»Ob tej priložnosti smo črnogorske prijatelje povabili v Slovenijo, da spoznajo našo lepo deželo in mesto Ljubljana. Gostili pa jih bomo v Semiču, kjer je naš Dom paraplegikov,« je povedal Gračner, ki je priznal, da je vesel, ker se je potovanje oz. 19. ATV motozbor tako uspešno, predvsem pa varno zaključil za vse udeležence.

»Verjamemo, da to ne bo zadnji ATV motozbor. Zagotovo sledi še kakšno potovanje, Zveza paraplegikov Slovenije pa za **prihodnje leto načrtuje dva motozbor**!« je v imenu organizacijske ekipe sklenil **Gregor Gračner**, ki je skupaj z **Adolfom Košmrljem, Davidom Omanom, Erminom Kaukovičem in Petrom Severjem** v teh dneh motozborja prevozil več kot 2300 kilometrov.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)
Izhajanje revije podpira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.